

PRÁVNÍ POSTAVENÍ ŘEDITELE ŠKOLY

Mgr. Kristina Chrástková

ZÁKON O OBCÍCH

§ 84 odst. 2 písm. d)

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny.

§ 102 odst. 2 písm. b)

Radě obce je vyhrazeno plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst..2).

ZÁKON O HLAVNÍM MĚSTĚ PRAZE

§ 89 odst. 1 písm. j)

Zastupitelstvu městské části je vyhrazeno zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky jako zařízení bez právní subjektivity a schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy, zakládací listiny, stanovy a zřizovací listiny a rozhodovat o účasti městské části v již založených nebo zřízených právnických osobách.

§ 94 odst. 2 písm. g)

Radě městské části je vyhrazeno plnit vůči právnickým osobám a zařízením zřízeným nebo založeným zastupitelstvem městské části úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních právních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu městské části.

ZÁKON O KRAJÍCH

§ 35 odst. 2 písm. j)

Zastupitelstvu je vyhrazeno zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje; k tomu schvalovat jejich zřizovací listiny.

§ 59 odst. 1 písm. i)

Radě je vyhrazeno vykonávat zakladatelské a zřizovatelské funkce ve vztahu k právnickým osobám, organizačním složkám, které byly zřízeny nebo založeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem, včetně jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn; k tomu pravidelně jedenkrát ročně projednávat zprávu o jejich činnosti, o plnění jejich úkolů, pro které byly založeny nebo zřízeny, a přijímat příslušná opatření k nápravě.

ZÁKON O ROZPOČTOVÝCH PRAVIDLECH ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat

§ 27 odst. 2 písm. c)

Vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti.

§ 27 odst. 2 písm. d)

Označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace.

§ 27 odst. 2 písm. e)

Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření (dále jen „svěřený majetek“)

ZÁKON O ROZPOČTOVÝCH PRAVIDLECH ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat

§ 27 odst. 2 písm. f)

Vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně.

ZÁKON O ROZPOČTOVÝCH PRAVIDLECH ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat

§ 27 odst. 2 písm. g)

Okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 124 odst. 1 a 2 a § 125 odst. 1

Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle tohoto zákona, jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 a školských služeb podle tohoto zákona.

Zřizovatelem školské právnické osoby může být

- a) ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,
- b) jiná právnická osoba nebo fyzická osoba.

Školská právnická osoba zřizovaná jedním zřizovatelem se zřizuje zřizovací listinou.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 125 odst. 3 písm. c) a e)

Zřizovací listina musí mimo jiné obsahovat

- označení statutárního orgánu podle § 131 a způsob, jakým vystupuje jménem školské právnické osoby,
- předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti v případě školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, je-li doplňková činnost této školské právnické osobě povolena

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 129 odst. 1

Zřizovatel školské právnické osoby

- a) vydává zřizovací listinu školské právnické osoby,
- b) rozhoduje o změnách zřizovací listiny školské právnické osoby,
- c) rozhoduje o sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení školské právnické osoby,
- d) jmenuje a odvolává ředitele školské právnické osoby a stanoví jeho plat, popřípadě mzdu,
- e) jmenuje a odvolává třetinu školské rady, pokud se školská rada zřizuje.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 129 odst. 2 a § 130 odst. 1

Zřizovatel školské právnické osoby, je-li jím ministerstvo, **kraj, obec** nebo svazek obcí, **dále**

- a) schvaluje rozpočet školské právnické osoby,
- b) schvaluje zlepšený výsledek hospodaření školské právnické osoby,
- c) schvaluje vytvoření dalších peněžních fondů školské právnické osoby neuvedených v § 137 odst. 2 a způsob hospodaření s nimi.

Orgánem školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je **ředitel**.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 131 odst. 1 a 2

Ředitel je **statutárním orgánem** školské právnické osoby.

Ředitel rozhoduje ve věcech školské právnické osoby, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Ředitele školské právnické osoby zřízené ministerstvem, **krajem, obcí** nebo svazkem obcí jmenuje a odvolává zřizovatel za podmínek a postupem stanoveným v § 166.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 164 odst. 1

Ředitel školy a školského zařízení

- a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak,
- b) odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3,
- c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb,
- d) vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce a přijímá následná opatření,
- e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje,

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 164 odst. 1

Ředitel školy a školského zařízení

- f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta,
- g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,
- h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 164 odst. 2

Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 165 odst. 1

Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, **kraj, obec** nebo svazek obcí, **dále**

- a) stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení,
- b) odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 1 věta druhá a § 166 odst. 2

Ředitelem školské právnické osoby, ředitelem příspěvkové organizace nebo vedoucím organizační složky státu nebo její součástí může být jmenován pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů).

Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součástí jmenuje na vedoucí pracovní místo zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 3

V období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím období 6 let výkonu práce na pracovním místě ředitele školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 (dále jen „šestileté období“) může zřizovatel vyhlásit na toto pracovní místo **konkurs**; v takovém případě odvolá ředitele k poslednímu dni šestiletého období.

Zřizovatel vyhlásí konkurs a odvolá ředitele vždy, obdrží-li před začátkem lhůty pro vyhlášení konkursu **návrh na jeho vyhlášení od České školní inspekce nebo školské rady**.

Jestliže zřizovatel nevyhlásí konkurs a neodvolá ředitele podle věty první nebo druhé, počíná dnem následujícím po konci dosavadního šestiletého období běžet další šestileté období.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 4

OBLIGATORNÍ DŮVODY PRO ODVOLÁNÍ ŘEDITELE ŠKOLY

Ředitele školy

zřizovatel odvolá (musí odvolat) z vedoucího pracovního místa v případě

- a) pozbytí některého z předpokladů pro výkon činností ředitele školy nebo školského zařízení stanovených zvláštním právním předpisem,
- b) nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace podle zvláštního právního předpisu,
- c) nesplnění podmínky získání znalostí z oblasti řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení podle zvláštního právního předpisu, nebo
- d) organizačních změn, jejichž důsledkem je zánik vedoucího pracovního místa ředitele.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 5

FAKULTATIVNÍ DŮVODY PRO ODVOLÁNÍ ŘEDITELE ŠKOLY

Ředitele školy

může zřizovatel v průběhu doby trvání pracovního poměru na dobu určitou odvolat z vedoucího pracovního místa z důvodů

a) **závažného** porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem,

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 5

FAKULTATIVNÍ DŮVODY PRO ODVOLÁNÍ ŘEDITELE ŠKOLY

Ředitele školy

může zřizovatel v průběhu doby trvání pracovního poměru na dobu určitou odvolat z vedoucího pracovního místa z důvodů

b) návrhu České školní inspekce podle § 174 odst. 14 (ČSI podává návrh na odvolání ředitele školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí v případě zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení)

c) pravomocného rozhodnutí soudu o neplatnosti odvolání předchozího ředitele z funkce nebo pravomocného rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru s předchozím ředitelem (odvolanému řediteli pak náleží odstupné ve výši nejméně čtyřnásobku jeho průměrného výdělku).

INTENZITA PORUŠENÍ PRÁVNÍCH POVINNOSTÍ

Při posuzování míry intenzity porušení právních povinností se vychází:

- zda, popř. jaká škoda vytčeným jednáním ředitele školy (zaměstnavateli) vznikla
- jaké důsledky pro školu (zaměstnavatele) mělo toto porušení právních povinností

ZÁKONÍK PRÁCE

§ 58 odst. 1

Nepoužije se pro odvolání ředitele školy
(pozor – judikatura NS ČR doposud není)

Pro porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci nebo z důvodu, pro který je možné okamžitě zrušit pracovní poměr,

může dát zaměstnavatel zaměstnanci výpověď nebo s ním okamžitě zrušit pracovní poměr

pouze do 2 měsíců ode dne, kdy se o důvodu k výpovědi nebo k okamžitému zrušení pracovního poměru dověděl, a pro porušení povinnosti vyplývající z pracovního poměru v cizině do 2 měsíců po jeho návratu z ciziny,

nejpozději však vždy do 1 roku ode dne, kdy důvod k výpovědi nebo k okamžitému zrušení pracovního poměru vznikl.

ZÁKONÍK PRÁCE

§ 58 odst. 2

Nepoužije se pro odvolání ředitele školy
(pozor – judikatura NS ČR doposud není)

Stane-li se v průběhu 2 měsíců podle odstavce 1 jednání zaměstnance, v němž je možné spatřovat porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci, předmětem šetření jiného orgánu, je možné dát výpověď nebo s ním okamžitě zrušit pracovní poměr ještě do 2 měsíců ode dne, kdy se zaměstnavatel dověděl o výsledku tohoto šetření.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 7

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem
(vyhláška č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích, v platném znění):

- náležitosti vyhlášení konkursního řízení
- složení konkursních komisí pro posuzování uchazečů o jmenování na vedoucí pracovní místa ředitelů škol, jejichž zřizovatelem je obec nebo kraj
- pravidla pro sestavování, činnost a rozhodování těchto konkursních komisí

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 10

Když ředitel školy rezignuje anebo je ze své funkce odvolán

- zřizovatel může jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo bez konkursního řízení na dobu určitou do doby jmenování ředitele podle odstavce 2 (srov. § 166 odst. 10 školského zákona „Pokud škola, jejímž zřizovatelem je obec nebo kraj nemá ředitele, může zřizovatel jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo bez konkursního řízení na dobu určitou do doby jmenování ředitele podle odstavce 2“)
- zřizovatel vyhlásí konkursní řízení podle odstavce 2 bez zbytečného odkladu.

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 166 odst. 11

Když ředitelka školy odejde na mateřskou a rodičovskou dovolenou nebo když se ředitel (ředitelka) školy stane uvolněným starostou (radním)

Pokud řediteli školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 ve výkonu činnosti brání **překážka v práci** dlouhodobého charakteru (zejména uvolnění k výkonu veřejné funkce nebo rodičovská dovolená), může zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení **jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo na dobu určitou** po dobu překážky v práci ředitele, nejdéle však na 6 let; stejnou osobu je možné jmenovat opakovaně.

Do doby jmenování ředitele podle věty první může zřizovatel jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo bez konkursního řízení.

DOPLNĚNÍ ZŘIZOVACÍ LISTINY O ZÁSTUPCE STATUTÁRNÍHO ORGÁNU

- Čl. bod nově zní:
- „Ředitel jmenuje a odvolává z řad zaměstnanců příspěvkové organizace zástupce ředitele příspěvkové organizace, který je oprávněn a povinen zastupovat ředitele příspěvkové organizace v celém rozsahu po dobu jeho dlouhodobé nepřítomnosti nebo není-li pracovní místo ředitele příspěvkové organizace obsazeno. Zástupce ředitele příspěvkové organizace je zástupcem statutárního orgánu....., příspěvkové organizace.“

ŠKOLSKÝ ZÁKON

§ 135 odst. 1, 2 a 5

- Školská právnická osoba může vedle své hlavní činnosti vykonávat doplňkovou činnost.
- V doplňkové činnosti školská právnická osoba vykonává činnosti navazující na její hlavní činnost nebo činnosti sloužící k účelnějšímu využití odbornosti jejích zaměstnanců a majetku. Doplňková činnost nesmí být provozována způsobem, který by omezoval hlavní činnost školské právnické osoby nebo ohrožoval její kvalitu, rozsah a dostupnost.
- Školská právnická osoba účtuje odděleně o hlavní činnosti a činnosti doplňkové

DOPLŇKOVÁ ČINNOST ŠKOLY - PŘÍKLADY

- poskytování stravovacích služeb
- podnájem nemovitého majetku zřizovatele, který má škola pronajat od zřizovatele cizím zájemcům (podnájem učeben pro školení, školního hřiště pro sportovní akce, tělocvičny pro tréninky sportovním organizacím,.....)
- pronájem movitého majetku školy (data projektory, ntb, kopírky.....)
- poskytování kopírovacích služeb

TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU PŘI VÝKONU FUNKCE ŘEDITELE ŠKOLY

Ředitel školy při výkonu své funkce vykonává správu cizího majetku (hospodaří či nakládá s ním, pečuje o něj atd.)

- jde o peníze, další movité či nemovité věci a jiné majetkové hodnoty zpravidla ve vlastnictví zřizovatele nebo školy; pro pachatele cizí majetek
- majetek bývá svěřen určité osobě, nebo tato osoba či skupina osob s ním z jiného důvodu disponuje, hospodaří, nakládá atd.
- jsou stanovena určitá pravidla a z nich vyplývající práva a povinnosti osob ve vztahu k majetku

TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU PŘI VÝKONU FUNKCE ŘEDITELE ŠKOLY

Typické trestné činy ve vztahu k takovému cizímu majetku

- porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 a § 221 TZ)
- zpronevěra (§ 206 TZ)
- podvod (§ 209 TZ)
- dotační podvod (§ 212 TZ)

OPATROVÁNÍ A SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU

Opatrování a správa cizího majetku

- jedná se o pojmy použité v ustanoveních § 220 a § 221 TZ, resp. v § 255 a § 255a TZ 1961, povinnost může být označena i jinak

V mimotrestních předpisech se vyskytují i jiné pojmy, např.:

- péče řádného hospodáře, obhospodařování majetku, nakládání s majetkem, investování majetku, ochrana majetku, právo činit majetkové dispozice

OPATROVÁNÍ A SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU

Při výkonu funkce ředitele školy jde zejména o ustanovení

- zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

OPATROVÁNÍ A SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU

Podle zákoníku práce (č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

- povinnost zaměstnance k majetku zaměstnavatele [§ 301 písm. d) ZP]
- povinnost vedoucího zaměstnance [§ 302 písm. g) ZP]

Podle nového občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.)

- péče řádného hospodáře o majetek ve správě (§ 1411 NOZ a další)

Podle zákona o obchodních korporacích (č. 90/2012 Sb.)

- péče řádného hospodáře o majetek obchodní korporace (§ 51 odst. 1, § 52 odst. 1 ZOK a další)

Podle školského zákona (č. 561/2004 Sb.)

- § 134 – 140 a § 165 odst. 1 písm. b)

PORUŠENÍ POVINNOSTI PŘI SPRÁVĚ CIZÍHO MAJETKU

Usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 380/2012:

- řešena trestní odpovědnost ředitelky základní školy za trestný čin podle § 255 odst. 1, 2 písm. b) TZ 1961 (nyní § 220 TZ)
- obviněná porušila ustanovení § 73 odst. 1 písm. d) a § 74 písm. g) ZP 1965, resp. § 301 písm. d) a § 302 písm. g) ZP a další zákonné či podzákonné normy
- v celkem 9 případech vyplácela neoprávněné náhrady z FKSP, nedůvodně čerpala mzdové prostředky z rozpočtu školy, neoprávněně uplatňovala nárok na dotace, které obdržela atd.
- způsobila škodu v celkové výši přes 1,1 milionů Kč jednak škole (asi 100 000 Kč) a jednak kraji (asi 1 milion Kč)

ZPRONEVĚRA CIZÍHO MAJETKU

Podle § 206 TZ (dříve § 248 TZ 1961) je podstatou neoprávněné přisvojení si cizí svěřené věci nebo jiné majetkové hodnoty

- předmětem zpronevěry může být i přisvojení si výtěžku z oprávněného prodeje svěřené věci (R 5/2002-II.)

Trestný čin zpronevěry je primární, trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku jsou subsidiární (R 21/2002-I.)

- o trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku jde jen tehdy, když se zjistí škoda na cizím svěřeném majetku, ale nikoli obohacení pachatele, resp. nedojde-li k přisvojení svěřeného majetku

Při zpronevěře postačí způsobení škody nikoli nepatrné (nejméně 10 000 Kč) na cizím majetku

ZPRONEVĚRA

Usnesení NS sp. zn. 7 Tdo 113/2014:

- řešena trestní odpovědnost ředitelky školní jídelny (příspěvková organizace města) za trestný čin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 tr. zákoníku
- obviněná od června 2003 do prosince 2010 jako ředitelka školní jídelny, odpovědná za finanční hospodaření organizace, si neoprávněně sama schválila a bez vědomí a souhlasu rady města Z. nechala dvakrát až třikrát ročně vyplatit odměny v celkové výši 254 000 Kč a způsobila tak škodu 342 120 Kč zahrnující neoprávněné odměny a zákonné odvody z neoprávněných odměn

ZPRONEVĚRA

Nejvyšší soud ČR vyslovil v odůvodnění svého rozhodnutí, že námitky, jimiž se obviněná snažila prezentovat nedostatek úmyslného zavinění, nemohou obstát, protože obviněná jednala s plným vědomím neoprávněnosti svého postupu. Nic na tom nemění namítaná oddělenost doplňkové činnosti školní jídelny od povinností, které obviněná plnila z titulu ředitelky školní jídelny, ani namítaná účetní samostatnost doplňkové činnosti školní jídelny. Bez významu je také to, že podle námitek obviněné byl její postup akceptován tehdejší vedoucí ekonomického úseku zřizovatele.

ZPRONEVĚRA

Úmyslné zavinění obviněné jasně vyplývá nejen z toho, že v souvislosti se svými odměnami porušovala interní předpis, který sama vydala, ale i z toho, že při schvalování a vyplácení svých odměn postupovala v očividném rozporu se zásadami vyplývajícími z obecně závazných právních předpisů a z interních předpisů zřizovatele školní jídelny, v níž jako ředitelka byla statutárním orgánem. V tomto ohledu obviněná porušovala zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů, a zákoník práce. Z ustanovení těchto zákonů, na která odkázaly soudy, vyplývá, že **pokud obviněná byla statutárním orgánem v pozici zaměstnance, její mzdu, resp. plat určoval orgán, který ji do funkce ustanovil.** Tuto zásadu je nutno vztáhnout na všechny složky mzdy, resp. platu, **tedy i na odměny vázané na doplňkovou činnost školní jídelny.**

ZPRONEVĚRA

Nepřijatelné jsou také námitky, jimiž se obviněná snažila zpochybnit výrok o vině odkazem na ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Podle tohoto ustanovení trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Posuzovaný čin obviněné byl projevem hrubého porušení jedné ze základních zásad odměňování osob, které funkci statutárního orgánu příspěvkové organizace vykonávají jako zaměstnanci. Jde o to, že o mzdě, resp. platu takové osoby – včetně mimořádných odměn – rozhoduje zřizovatel jako ten, kdo osobu do funkce ustanovil.

ZPRONEVĚRA

Obviněná jako ředitelka školní jídelny v souladu se zřizovací listinou nechala školní jídelnu provozovat doplňkovou činností. **Výtěžek z doplňkové činnosti ovšem náležel do sféry peněžních prostředků**, s nimiž školní jídelna podle zřizovací listiny hospodařila **mimo rámec peněžních prostředků přijatých z rozpočtu zřizovatele**. Obviněná v jasném rozporu s pravidly zřizovatele použila část peněžních prostředků z doplňkové činnosti školní jídelny k svévolnému vyplacení odměn sama sobě. **Jednání obviněné tím zřetelně překročilo rámec pouhé nedisciplinovanosti statutárního orgánu příspěvkové organizace a nabylo vyloženě kriminální povahy.**

Výrok o vině obviněné přečinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 tr. zákoníku rozhodně není žádnou neopodstatněnou kriminalizací řídicího aktu obviněné při nakládání se svěřenými peněžními prostředky.

JUDIKATURA NS ČR KE DRUHU PRÁCE 6 Cz 36/80

Organizace může (s výjimkami uvedenými v ustanoveních § 37 a § 38 zák. práce – nyní § 41 - 43a ZP) od pracovníka vyžadovat **jen takové pracovní úkony, které spadají do rámce druhu sjednané práce** (funkce); odmítne-li pracovník konat jiné pracovní výkony, nejde u něho o porušování pracovní kázně (nyní porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci).

JUDIKATURA NS ČR KE DRUHU PRÁCE

21 Cdo 1573/2012

O práci jiného druhu, kterou může zaměstnanec konat v dalším pracovněprávním vztahu, se jedná tehdy:

- jestliže povaha činností charakterizujících práci, kterou má zaměstnanec vykonávat v dalším pracovněprávním vztahu, je odlišná od povahy činností, jimiž se vyznačuje práce vykonávaná zaměstnancem v původním pracovním poměru, a
- jestliže pracovní činnosti v dalším pracovněprávním vztahu nepředstavují jen doplnění pracovní náplně zaměstnance vyplývající z druhu práce sjednaného v původním pracovním poměru o činnosti, které bezprostředně souvisejí s výkonem práce zaměstnance v původním pracovním poměru, které jsou výkonem této práce podmíněny a které mají být konány v době stanovené pro původní pracovní poměr, i když samy o sobě nespádají do druhu práce zaměstnance sjednaného v tomto pracovním poměru.

JUDIKATURA NS ČR KE DRUHU PRÁCE 21 Cdo 1573/2012

Za těchto podmínek může zaměstnavatel uzavřít se zaměstnancem vedle pracovní smlouvy i dohodu o pracovní činnosti, jestliže na základě této dohody bude zaměstnanec vykonávat práci v rozsahu nepřekračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby.

JUDIKATURA NS ČR K JEDNÁNÍ STATUTÁRNÍHO ORGÁNU SPOLEČNOSTI VŮČI SOBĚ JAKO ZAMĚSTNANCI

21 Cdo 11/98

Podle ustálené judikatury soudů **nemůže jednatel společnosti s ručením omezeným nebo jiný statutární orgán jednat v pracovněprávních vztazích jménem společnosti, jsou-li jeho zájmy v rozporu se zájmy společnosti.**

Vyplývá z toho mimo jiné, že ředitel příspěvkové organizace jako statutární orgán příspěvkové organizace nemůže vůči sobě (jako zaměstnanci) učinit v pracovněprávních vztazích z důvodu střetu zájmů žádný platný pracovněprávní nebo jiný úkon.

Děkuji za pozornost